

születésük és kiadónivalai
brassóban, Nagy-székfő-utca sarkán
Papp Ferencz butoraktára fölött,
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtt
9—11 óra között,
a Bolonya, mester-utca 325. sz. alatt
hol minden délután található.
A szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
szerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
kis-küküllőmegyei érdekű közlemények
Gröngyössi István
szerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelike Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

107-ik szám.

Brassó, Csütörtök, szeptember 19-én.

V. évfolyam. 1889.

A szászok és a magyar állam.

Éles ellentéte annak a két képviselői beszámolóknak, melyet Brassó megye két szász képviselője nemrég tartott, az a beszéd, melyet Bauszner Guido szász nemzetiségi, de a szabadelvű párt programján álló képviselő a napokban választói előtt mondott.

Amazok merev ellenzéki álláspontot elfoglalva, borzasztó képet tártak népok elé arról a helyzetről, melyben a szászok Magyarországon élnek, fenyegetve lévén nyelvökben, tehát létükben, — ez a helyzetet a maga valódiságában tárva fel választói előtt, felvilágosította azokat a szászok, a magyar nemzet s a magyar állam közötti viszonyról, az egymás iránt tartozó kötelességről.

Két politikai párt áll e két beszámolóban egymással szemközt: az negligálva a helyzetet és viszonyokat, képzelt sérelmeket lát, melyek soha sem léteznek s soha sem fognak orvosoltatni; ez felismerve a helyzetet és megbarátkozva vele, igyekszik a szászok s magyar nemzet közötti differenciákat őszintén, szeretettel és bizalommal kiegyenliteni s az eltévedt, elcsábított gyermeket az édes szülőhöz visszavezetni.

A szászok soha sem voltak mostoha gyermekei a magyar hazának és nemzetnek. Több mint hétszáz év története tanuskodik e mellett. Voltak viharos idők, melyek velük is éreztették hatalmukat, ámde ezt a vihart nem a magyar nemzet zudította fejükre. Mert hisz ha mostohaanyaként bánt volna e nemzet a szászokkal, hétszáz év után nem volna német templomuk és német iskolájuk, nem maradtak volna meg eredeti viseleteik és szokásaik, nem volna ma már Magyarországon szász nép. Bármennyit szidják is még a rossz uton tévelygő szász- s más nemzetiségi testvéreink a magyar államot és nemzetet, a történelem megczáfolja ezt mind, igazolva a magyar nemzet lovagiasságát és türelmességét. Mert ha ez nem lett volna, ma bizonyára nem lenne Magyarországon nemzetiségi kérdés, ma nyelvileg is csak egy nemzet volna ez országban: magyar.

Ámde a magyar nemzet egy ezredév alatt soha sem tett kísérletet közötté élő, más ajku

testvérei beolvasztására. Nem tett a multban, nem tesz a jelenben. A mire törekszik, mindössze nem más, mint egy erős nemzeti állam megteremtése, mely daczolhasson az idők viharai.

És vajjon nem áll-e ez érdekében az erdélyi szászoknak is? Vajjon nem látják-e létüket, mint németek és szászok inkább biztosítva egy erős magyar államban, mint egy esetleg gyenge elkotmányban, melyet az első nagyobb vihar elmos a föld színéről, helyébe hozva egy nagy szláv államot? Mert azzal bizonyára tisztában lesznek szász testvéreink, hogy Magyarország vagy magyar lesz, vagy szláv. Német soha. Németország sokkal meszebb áll tőlünk, semhogy különben hatalmas szárnyai alá foghasson minket is, Ausztria pedig sokkal inkább szenved a német és szláv elem elkeseredett harcza alatt, semhogy ennek terjeszkedésétől Magyarország rovására tartanunk lehetne. Egy eset állhat csak fenn: ha elbuknék valaha — mitől meg fogja óvni e hazát és nemzetet az Isten — a magyar állam, csak az oroszszal, tehát a szlávval szemben bukhatik el. Ez pedig aligha előnyére volna a szász népnek, mert hisz látja, mit mivel Oroszország a németekkel, elveszi egyházaikat, iskoláikat, elveszi nyelvöket, — oroszokká tette s teszi őket.

Valóban csodálatos, hogy egy nép, a kultúra meglehetősen magas színvonalán állva, nem látja be ezt. Csodálatos, hogy a német császár tüntetése Tisza Kálmán mellett, a mi egyértelmű volt egyrészt a magyar nemzet által inaugurált politikai irány helyeslésével, másrészt az osztrák kormány elítélésével; nem volt hatással szász testvéreink többségére s különösen vezetőire, hogy meggyőzte volna őket arról miszerint a nagy Németországnak is csak egy erős, hatalmas nemzeti állam, egy nagy Magyarország áll s lehet csak érdekében. Mert hisz kétségtelen, hogy egykor Európában csak a germanizmus és szlavizmus fog egymással szemben állni s versenyezni a hegemoniáért. Ennek előjeleit észlelhetjük naponként. — A germanizmus érdekében áll, itt Europa közepén egy hatalmas nemzeti magyar államot látni, mely mint egykoron a török félhold ellen, ma és a jövőben a muszka kan-

csuka ellen fogja megvédelmezni Európát. A szlavinizmusnak ellenben érdekében áll, hatalmába keríteni ez országot is, hogy így szabad utja legyen nyugatra. A germanizmustól tehát nincs okunk félni, csupán a szlavizmustól. A germanizmussal érdekközösségben állunk és ez az, a mi természetessé s szorossá teszi a német-osztrák-magyar szövetséget, melynek súlypontja Ausztria-Magyarországban nem Ausztria, hanem Magyarország.

És a szászok, kiknek különben rendkívül erős politikai érzékük van, ezt nem akarják megérteni.

Nem akarják megérteni, hogy csak nemzeti, egységes alapokon nyugvó állam lehet nagy és hatalmas, hogy csak hatalmas állam nyújthat biztosítékot és védelmet polgárainak minden irányban s hogy csak egy erős nemzeti magyar államban fogják magukat a szászok mint szászok és németek fenntarthatni. Mert mi- ben áll ez erős nemzeti állam? Erős társadalom- ban. Ez erős nemzeti társadalom nem hatalmát, hanem szeretetét fogja éreztetni a haza minden polgárával, mert hatalmának éreztetése csak visszahatást szülne, az ekezio reakciót idézne elő, a mi befelé gyengitené az államot és társadalmat. Ez pedig nem áll érdekünkben.

Hisz a német iskola, német egyház, német nép nem áll utjában a magyarnak. Kulturánkat nagybárra a németektől vettük, iskoláinkban a németet kötelezőleg tanítják. Tehát mi által vagyunk ellenségei a németeknek? Azzal, hogy a törvény kötelezi őket, magyarul is tanulni? Azt hisszük, ez kötelességük volna a nélkül is, mert rossz hazafi, a ki hazája nyelvét nem igyekszik elsajátítani.

Azzal volnánk ellenségei a szászoknak, hogy igyekszünk Magyarországnak magyar nemzeti jelleget adni? Ez kötelességünk s érdekében áll a szászoknak is, a mi egyházát, iskoláit s nyelvét nem támadjuk meg. Már pedig a mi nekik Magyarországon német templomaik, német iskoláik lesznek, a mi a sajtószabadság nem korlátozza őket örömről s bánatuk kifejezésére, a mi egyenlő jog alapján áll Magyarország minden polgára, a mi városaikban és községeikben hivatalosan is németül tanácskozhatnak és kormányozhatnak, addig németiségük fenyegetve nem lehet. Épen

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

A mi nekünk legkedvesebb.

Irtá: V. M.

A cselédek váltig bámultak, meg nem foghatták, hogy mi történt a nagyasszonynyal.

Most meg épen kézen fogva vezeti azt a haszontalan kölyköt a kertbe. A tegnap még csak se künn se ben. Ma meg maga mellé ültette, a reggelinél a legszebb csészébe adott neki kávét, tulajdon kezével vegyítette a tejet.

A nagyasszony hirtelen megváltozott. Szép magas homloka folyton derűs, a szemöldökét sem ráncsolja oly gyakran össze, mint máskor. Sőt mit addig ritkán láttak, még mosolyog is. A vén Miskára sem haragszik, pedig ugyancsak jól megpörölt vele a tegnapelőtt. Hogy is ne: nyitva hagyta a vén ügyetlen a kert ajtaját, azon bement egy sereg lud s mind pocékká tették a veteményt: a korán érő káposztát lelevelezték, a málnát jól megdézsmálták, az ugorkát megcsipdesték. Azt csak nem lehet szó nélkül hagyni.

Most ismét a kerthben van a nagyasszony. Miska dolgot keresett magának az udvaron. Nem szeretné hallani a tegnapelőtti. A nagyasszony most rá sem néz a kárra. A kertet két részre vágó széles mesgýén végig megy a kis gyerekekkel, nem tekint sem balra, sem jobbra. Azzal a kis fiúval van elfoglalva. Napbar-

nitotta alakos ujjait eltemeti a füeska szőke göndör fűtjei közé, megveregeti kis kövéres arcját, bele tekint azokba az értelmes szép kékvizű szemekbe s ugy elnézi hosszan, mélyen.

Vajjon mit néz a jószágos nagyasszony azon az ágról szakadt kis cseppen?

Odaérték a lugosba. A fehér héju nyirfa-padra leül az öreg asszony. A négy éves gyereket maga mellé ülteti. Nem, nem maga mellé: az ölébe veszi s össze-vissza csókolja az eperpiros ajkát, a kövéres kis nyakát. A füeska némán türi s gondolkodni látszik, hogy miért csókolja, miért szereti őt úgy az öreg néni.

Idáig csak az édes anyja csókolgatta.

— Hogy hívnak kis fiam? — kérdi szelid hangon a nagyasszony.

A füeska először nagyot gondol s aztán azt mondja, hogy Zágoni Eleknek.

— Ugy, édes kis fiam úgy, téged ezentul Zágoni Eleknek hívnak. Ne felejtse el soha, a Zágoni név sokkal szebb, inkább illik hozzád, mint az a Kerekes név. Mond ki még egyszer édesem.

S a kis fiú rámondja, hgy: Zágoni.

Milyen jól áll ez a két piczi ajak, mikor olyan negédes hangon kimondja azt a gazdag, fényes nevet. Az öreg asszony meg nem állhatja, hogy ismét össze-vissza ne csókolja a piros ajkakat. A reggel tanította rá, mikor felejtette.

Nem felejtette el. A kis Eleknek jó esze van.

Az volt az ő fiának is. Mennyi örömet talált benne, mikor ilyenkoru volt. Hát még akkor, mikor iskolába ment . . . Hanem az régen volt, azóta sok-sok minden megváltozott s világon. Megváltozott a fia is, Zágoni Gáspár.

Hanem azért szakasztott mása ez a kis gyermek. Ugyanazok a nagy kékvizű szemek, azok a szőke fűtők, még az ujjai, is épen olyanok, olyan hosszúak, mint az ő egyetlen gyermekének.

Gáspár a napokban töltötte be a kuszonnegyedik életét. Ez a kis fiú 4 esztendő. Csak a tegnap látta először s mindjárt megszerette. Itt élt a faluban az anyjával, Kerekes Piroskával.

Szegény fiatal asszony, olyan szerencsétlen. A fia Gáspár tette azzá. Tisztességes, de szegény családból való. Az édes atyja, Kerekes Áron, helybeli ielkész volt. Piroska együtt nőtt fel az ő Gáspárjával szerették egymást, mint gyermekek s később mint fiatalok.

A nagyasszony nem jó szemmel nézte ezt a dolgot. Neki más volt a számítása. A gazdag, a neves Zágoni családhoz csak a hires Bomhérok, Zudorok il- llenek. Ezelőtt 3—4 évvel ott is volt, itt is volt. Gáspárnak nem kellett sem Bomhér Ilona, sem Zudor Anna.

Meglehet, hogy édes anyjának szépek, ked-

azért nem értjük szász testvéreink maguktar-tását, mert csakugyan áll az, mit Bauszner válaszoltának oly szépen bebizonyított, „*hogy minden politikai kombinációk között egyedül a magyar állameszme alapján szervezett magyar állam az, melynek oltalma alatt az erdélyi szászok mint szászok fenttarthatják magukat*“. Ebből ön-ként következik konklúziójának helyes volta, t. i. „*az erdélyi szászoknak csak egyetlen politi-kai irányuk lehet, — a melynek követésében úgy állampolgári kötelességeiknek, mint nemzeti kö-telességeiknek is lelkiismeretesen megfelelhettek és ez a politikai irány abban áll, hogy teljesen és egé-szen és minden utógondolat nélkül, a magyar ál-lameszme álláspontjára helyezkedjenek s ennek megfelelőleg mindent, a mi Magyarországon a magyarság helyzetét erősítheti és különösen a mi a magyar állam egységes nemzeti fejlődését elő-mozdíthatja, örömmel üdvözljenek és hathatósan támogassanak*“.

Vajha mielőbb bekövetkeznék az idő, melyben ez így lenne.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. szept. 17.

Crispi miniszterelnök állapota folyton kielégítő. A beteg kissé bágyadt, de láza nincs; állkapcsában még némi fájdalmat érez de a seb hegedése rendes le-folyást vesz. Olaszország minden részéből, de külö-nösen Apuliából és Sziciliából részvétlávratok érke-znek Crispi miniszterelnökhöz. Ezekben az az érdekes, hogy a különböző pártállású képviselők és senatorok távirataikban annak szükségét hangsúlyozzák, hogy Crispi maradjon meg a kormányon. Az ellene irány-zott merénylet az egész ország ellen intézett merénylet mert Crispi az ország szabadelvű politikájának képviselői úgy a belföldön, mint a külföldön. A szultán, a román király és a bolgár fejedelem táviratilag tudakozódta Crispi hogyléte felől, kihez eddig közel tízezer távirat érkezett, köztük sok halóságtól és egyestől. Ca-porali ellen folytatják a vizsgálatot. A merénylő beval-lotta, hogy kövel dobálta meg a miniszterelnököt, mert ő republikánus és mert nyomorban van. Be van to-vábbá bizonyítva, hogy tettét előre megfontolva a kö-veket kihelyezte, hogy lehetőleg halálosan találja a miniszterelnököt.

Sakir pasa krétai hírei igen megnyugtató-an hangzanak. Jelentései, melyek szerint a sziget pacificálása már csaknem teljesen végrehajtatott, nagy-ban és egészben megegyeznek a konstantinápolyi nagykövethoz érkezett jelentésekkel. Diplomatai kö-rökben azt beszélnek, hogy az angol kormány kékköny-vet terjeszt elő, mely a krétai legújabb eseményekre fog világot vetni.

Bulgáriának nagy vesztesége van: Stojanow Za-chariás, a szobranje elnöke, Párisban meghalt. Ha-lála érzékeny veszteséget képez a bolgár nemzeti pártra és egész Bulgáriára. Férfikora delén dől ki az a bolgár hazafi, a ki szóval, tettel és tollal mindig lángelkűen szolgálta hazáját. A liberalis eszméknek. Bulgária szabadságának és függetlenségének bajnoka volt. Stambulov miniszterelnök erős támaszt birt benne, mert Stojanov a Ferdinand fejedelem trónralé-pése óta főnálló rendet, korábban pedig a Sándor fe-

jedelem bukása után kormányzott regensséget tehet-ségének és népszerűségének egész erejével védel-mezte. Holttestét Sophiába viszik.

Magánhírek szerint Natália királyné Yaltából Odessába indult s szeptember hó 29-én érkezik Bel-grádba.

Említettük, hogy a bosnyák-hercegovinai emigran-sok üdvözlő táviratot intéztek Sándor csárhoz. E táviratot, hír szerint Mihály metropolita szerkesztette és Ljubovic bég, ki azelőtt Rackában török hivatalnok volt, adta fel. A távirat így hangzik: „III. Sándor ő felségének Pé-tervárott. Legmélyebb hódolattal terjesztjük elő sze-rény üdvözlőnk legfelsőbb nevenapja alkalmával azzal az alázatos kéréssel: kegyeskedjék felséged, mint a felszabadító császár fia, a felbeszabadítás művét folytatni. A bosnyák-hercegovinai szerbek nevében valláskülönbőség nélkül: Nikola Simic, Dervis Ljubo-vics bég, Jován Kovacevic, Jussuf Ljubovics bég St. Miljkovics, Nikola Miletics, Jovan Petrovics, Pe-tar-Marinovics, Sima Lukin-Latiss.

Kisdedeink pusztulása.

Budapest. szept. 15.

Az országos kisdednevelési kiállításban van egy sarok, a mely színesre rajzolt térképekkel van bera-gasztva. Magyarországnak térképei azok, a melyeken a megyék hol világosabb, hol sötétebb színűek, a szerint a mint bennük a kisdedeknek halálózása kisebb vagy pedig nagyobb.

Közelről nézve, leolvashatjuk róluk, hogy akár-hány megyénk van, a hol száz halott közül több mint hatvan a kisdéd, s a hol száz születésre ötven gyer-mekhalál esik.

De még sokkal tanulságosabb képet nyerünk. ha e térképeket néhány lépésnyi távolságból nézzük, mert akkor az egyes megyék határai elmosódnak szemünk előtt s csak az egész Magyarország képét látjuk. Ily módon ama szomorú benyomást szerezük, hogy Ma-gyarország szíve a legsötétebb színt mutatja, hogy a Duna és a Tisza között, a Tisza-Maros szögben és a Duna mindkét partján legnagyobb a kisdedeknek pusztulása.

Mi az oka e jelenségnek, hogy épen az orszá-got fenntartó legmagyarabb vidéken hal el a legtöbb gyermek? Weszelowszky már régen föl hívta a nem-zet figyelmét arra, hogy a legáldottabb husz magyar megyében, a melynek lakossága 45 százaléka az or-szág népességének, a meghalt gyermekek száma 52 százalékat teszi ki az országban összesen elhunyt gyermekeknek! Csecsemő halandóságunk a múlt évti-zedben 9, gyermekhalandóságunk pedig 5 százalékkal volt rosszabb, mint átlag egész Európában.

Nem, azt nem lehet nyugodtan tűnő, hogy ha-zánkban évenként több, mint negyed millió gyermek pusztul el 625,000 születéssel szemben, tehát a gyer-mek-halandóság 40 százalék!

S ha eme halandóságnak az okát keressük, ak-kor alig találjuk meg a hivatalos kimutatásokban. Hogy a difteritis, a skarlát és egyéb ragadós betegsé-gek sok kisdedet ölnek meg, az ott van a hivatalos számok között — de a hivatalból kimutatott pár ezer ragadós bajban elhalt gyermekeknek száma csekély-ség az 1/4 millióhoz képest, pedig ennyi gyermek hal el évről évre hazánkban!

Tehát nem marad más hátra, mint hogy magya-rázzatul az orvosok tapasztalatát hallgatjuk meg, a kik

egybehangzóan azt mondják, hogy a népnek jóléte nincs olyan nagy befolyással a kisdedek halálózására — hiszen épen a leggazdagabb megyékben hal meg a legtöbb gyermek! — mint a nem czélszerű és a gondatlan kisdedápolás. S itt van a dolog bibéje. Vall-juk be őszintén, hogy a magyar nép jobban törődik a szarvasmarhájával, mint a gyermekével, amannak ha-baja van, rögtön hivatja az állatorost — másrészt hivatalosan van konstatálva, hogy körülbelül 100.000 gyermek hal el a nélkül, hogy orvos gyógyította volna. Szinte komikus, hogy a paraszt haldokló gyer-mekéhez igen gyakran csak azért hivat orvost és irat vele receptet, hogy ezt a halottkémnek fölmutat-hassa és ne fizessen birságot a törvény értelmében, a mely mindenki tötelez a gyermek orvosi kezeltetésére.

A gyomornak és bélnek bajai visznek legtöbb kisdedet a halálba, mert a szülők minden válogatás nélkül etetik a zsenge gyermekeket olyan ételekkel, a melyek nem nekik valók. Burgonyával, kásával, ke-nyérrel tömik meg gyenge gyomruk, s hogy az ete-tési idő közben ne kiabáljanak, rongyba kötve dugják szájukba ezeket,

Szóljak-e még más száz okról, a melyek a kis-dedek élete ellen törnek? A túltömött, piszkos laká-sok, a nyirkos padló, a bűzös levegő nem csak a ra-gadós betegségeknek legjobb terjesztői, de egyszers-mind a tüdőbajoknak, a görvélyeknek okozói. Télen a hóban, nyáron a pocolyában fetreng a gyermek tel-jesen magára hagyatva, s akárhány eset fordul elő, hogy gyermekeket éget meg a kemence tüze, a száraz malom összetör, sőt disznók szertetépnék!

Mindezeket a bajokat nem segít a törvénynek száraz betűje, pedig a mi közegézségi törvényeink kitűnőek, de 10 év óta vajmi kevés eredménnyel vannak. Mert ily hasznos intencziók elérésére olyan közegek kellene, a kik a törvény megtartását ellen-őrzik, és oly nép, a mely azokat megselekszi. Hogy pedig ez megtörténjék csak egy mód van, s ez a né-pet nevelni. Minél szélesebb körben elterjeszteni a helyes kisdedápolásnak szabályait megtanítani a né-pet arra, a mi a gyermekeknek javára válik s elszok-tatni a babonától, kuruzslástól, szóval mind azoktól, a melyek a kisdedeknek kárára vannak. S az sem a legutolsó földadat, fölbreszteni a szülői szeretetet ott, a hol az meglazult s beoltani a népbe a tudatot, hogy a családnak legértékesebb kincse a gyermek, a kit gondozni és megóvni minden bajtól a szülőknek szent kötelessége.

Ezer módja van az e czélért való küzdelem-nek. Hírlapok, röpiratok, könyvek kitűnő eszközök, de a legjobbak mégis azok, a melyek direkt szemléltetés és tanítás által hatnak a népre. E végett rendeztük az országos kisdednevelési kiállítást, a hol csillogó, mulattató keretben megvannak eredetiben a kisded-ápolásnak minden eszköze és módja, a hol játszva lehet megtanulni a zsenge koru gyermek nevelésének minden csinját-binját.

S ezt a hatást most még előadásokkal is foko-zák, erre hivatott szakemberek minden oldalról meg-világítják a kisdedeknek életét, egészségét és nevelé-sét, hogy pedig az egésznek maradandó haszna is le-gyen, azért e fölolvasások olcsó füzetkék alakjában fognak megjelenni. Az első már már meg is van Dr. Bókai Jánostól: „A kisdéd ápolása az első életévben.“

A kiállításnak már is nagy haszna mutatkozik egy másik irányban. Kisdedeinknek nyomorult állapota na-pirendre került, s nemcsak a közvélemény foglalkozik vele, de az intéző köreink is behatóan tanulmányoz-zák, a mi sok szép reményre jogosít föl a közel jö-vőben.

Gróf Teleki belügyminiszter nagy gonddal nézte át a kiállítást. S az ott tett megjegyzései annak a következtetésére jogosítanak föl, hogy ő nemcsak szí-vén viseli a kisdedek sorsát, de nemsokára hathatós eszközökkel lép sorompóba a gyermekek érdekében.

Bizony, bizony már itt is az ideje, hogy haza-fias kesergések helyett komolyan cselekedjünk a kis-dedeink életének, egészségének és nevelésének javára.

Dr. Faragó Gyula.

Brennerberg Irén hangversenye.

Régóta nélkülözött, nem közönséges művelvel-nek volt részese azon szépszámu közönség, mely teg-napelőtt Brennerberg Irén kisasszonynak a „Nr. 1.“ nagytermében adott jótékonycélu hangversenyén je-len volt. A kisasszony, ki három évvel ezelőtt épp oly kitűnő karmesterünk, mint kiváló hegedű paedagogus-nak, Brandtner tanítványa ritka tehetségi s már ak-kor is nem közönséges technikai készséggel bíró hegedűsnek ismeretes volt, most, három évi, a bécsi ze-nedében folytatott szorgalmas tanulmányának eredmé-nyét mutatta be szülővárosa közönségének s tegnap-előtti szereplésével fényesen beigazolta tehetségéhez kötött minden reményt. A választott három darab kü-

vesek; de nekem nem azok. Nekem nem tetszenek.

Aztán beszélhetett neki a nagyszony az ősi nemességről, távoli és közeli fényes rokonságról, nem használt semmit. Kérte szép szóval, fenyegette kitagadással, Gáspár hajthatatlan maradt.

Egyszer egy elkesereett pillanatában azt mondta az édes anyjának, hogy főbe lövi magát, ha nem en-gedi, hogy a maga lábán járjon. Aztán engedte a fiát a maga lábán járni. Mag is termelt a gyümölcse: itt ez a kis gyerek. Mikor a nagyszony megtudta a pap-leány szegénységét, maga elébe hívatta a fiát s tudtára ada, hogy le is ut, fel is ut, mehet, a merre kedve tartja. Gáspár felment a fővárosba, beiratkozott az egye-temre. Éjet napot egygyé tett; tanult szorgalmasan; túrt, szenvedett, csak hogy a maga ura lehessen. Nem panaszkodott senkinek, legkevésbé az anyjának. Mi-kor csak szerél tehetett, egy évben négyszer, ötször haza látogatott. De az anyját nem kereste fel soha. Oda szállt Piroskáékhoz.

Lecsókolta szerencsétlen kedvesének könyeit. Biztatta, bátorította, hogy kevés van már hátra. Pi-roška bizott Gáspár jellem-sziládságában.

Ha a nagyszonynak valamelyik cseléd azt je-lentette, hogy látta Gáspár urfit a faluban, mindjárt azt mondta rá: mi bajod vele, ki kérdezte, láss dol-god után. Nem szeretett hallani a fiáról. Meglátjuk, így biztatta magát, ki az, erősebb. Még sirva fog el-

jönni hozzám, még esdekelve fog tőlem bocsánatot kérni; hanem akkor én szabok feltételeket.

De Gáspár egyiket sem tette.

Mikor a nagyszony azt olvasta a hírlapokból, hogy Zágoni Gáspár a pesti egyetemen az összes ál-lamtudományok tudorává avatatott fel, akkor egész valójában megrendült; érezte, hogy azon a válságos ponton áll, a melyen fiát végkép elveszítheti. Merev büszkesége megtört, fiának gyors emelkedése, miben váltig kételkedett, törte meg.

Gyorsan határozott. Átküldött a gyermekért. A fiatal anya a legjobbat remélte s fiát örömezt át-en-gedte. Hiszen az olyan kedves, olyan eszes kis fiu, hogy a ki látja, megszereti, magának fogadja. Ugy tett a nagyszony is . . . Irt a fiának Budapestre. Azt írta, hogy a kis Eleket magához vette, nincs erő, nincs törvény, mely el tudná kebléről szakítani; sze-retetének egész hatalmával őrzi; csak egy feltétel alatt tudna ideig-óráig lemondani róla, ha tudniillik Gás-pár hazajő. Jöjjön is sietve: hárman fognak elébe menni a vasuti állomáshoz: ő — mint már a nagy-asszony, — Piroška, a boldog menyasszony és az, a ki nekik a legkedvesebb, a szép, a kis Elek.

Gáspár négy év után ma lépi át először a Zá-goniak ősi fészékének küszöbét, hogy a viszontlátás és kölcsönös megbocsátás édes örömét szereteteinek kö-rében élvezhesse.

újszen alkalmasnak bizonyult sokoldalú készségének bemutatására. Paganini d-dur hangversenyének zenei értéke s tartalma ugyan nem nagy, mint Paganininek minden compositiója, de különösen alkalmas a technikai ügyesség kimutatására. Kettős fogások, rész tört futamok, deczimák, a véget nem érő taccatő futamok fel s lefelé, a legmagasabb posíciókban való feltétlen biztosság; egyszóval a hajmeresztő nehézségek egymásutánja e hangversenyt a hegedűirodalom egyik legnehezebb s azért nyilvánosan legtrikább játszott darabok egyikévé teszik. A hangversenyző művésznő mindezen nehézségeket bámulatos biztonsággal s nyugalommal legyőzte s minden tételével a rendezősen oly hideg s nyugodt közönségünket egészen szokatlan, lelkes tapsokra indította.

Sarasatenek szintén nehéz, sok tekintetben a hegedűtechnika non plus ultra-ját igénylő elegansus Faust-ábránddal oly viharszerű tetszést aratott, hogy eleget teendő a közönség óhajának, megtoldotta még Schumann mélyen költői „Esti dalának” átértzett, gyönyörű előadásával. Nem csekélyebb művészettel és hatással volt alkalmunk hallani Vieuxtempsnek e-dur hangversenyét. Ítéletünk szerint ez utóbbi darab mutatta be legelragadóbban Brennerberg kisasszony művészetét. Oly annyira letudta bilincselni közönségét, hogy ez a műsor ezen utolsó számának bevégezte után még helyén maradt s addig tapsolt míg újból rá nem vette még egy bravuróz (Zarenski Mazourkája) apróság eljátszására. A hallottak után kitűnt, hogy Brennerberg kisasszony ma már a művészet oly magas niveauján áll, olyan fejlett, nehézségeket nem ismerő technikával rendelkezik, hangvétele s vonókezeleése oly tömör, biztos s szinte férfias, játéka annyira ment minden ingadozástól s affectatiától, hogy — ha a művészetnek egyáltalában volnának határai — csaknem azt mondhatnók: alig van már tanulni valója. A mi még ritka tehetsége teljes kifejlődéséhez hiányzanék, — az már csakis az idő feladata: míg elsőrendű, kiváló előnye még intenzívebben teljes művészi egyéniséggé kifejeződik.

Meg kell még említenünk Stenner urat, ki ismeretes rokonszenves hangján énekelt egy-egy dalt Kremsertől s Gadetól, valamint — last not least! — nem szabad megfeledkeznünk városi zenekarunkról sem, mely ez alkalommal igazán remekelt. Webernek impozáns s lendületes „Jubel-Ouverture” c. nyitányát (záradékul a hatalmas angolhymnuszszal) s Beethoven II-ik symphoniájából az audantet oly elragadó kifogástalan módon adta elő, amint azt Budapesten kívül ily iskolázott zenekar hiányában széles Magyarországon sehol sem lehetséges. Igen helyes gvndolat volt a műsor összes számainak zenekarkísérettel adni; egyik-másik compositió, milyen a symphonisztikus jellegű Vieuxtemps hangverseny, azt egyenesen megköveteli.

Hogy zenekarunk ezen feladat megoldásában is kitett magáért, ilyen szakavatott vezetés alatt mint Brander karmesterünké már magától értődik.

A jelenlevők mindegyikére a tegnapi hangverseny bizonyára sok időn át felejtetetlen benyomást tett.

Dr. M. K.

Nyilvános nyugtató.

Fogarasvármegyébe kebelezett Alsó-Árpás községi tűzkárosult lakosok felsegélyezésére, az ő császári és apostoli királyi felsége által legkegyelmesebben adományozott 800 forint, nemkülönben a magas kormány által kiutalt 600 frton felül, még jelentékenyebb adományok érkeztek be hozzám, és pedig: egy jótékony célú tánczestély jövedelme 356 frt 20 kr; a fogarasi takarékpénztár részvény-társaságtól 50 frt, a Fogarason lévő hatóságok és egyesektől 69 forint 30 kr; a nagyszebeni „Albina” pénzintézetétől 200 forint s így összesen ez ideig 2075 frt. 50 kr gyűlt be, mely összeg részint a vármegye alispánja, részint pedig általam, az árpási tűzkárosult lakosok között kiosztatván, károsultak a szíves adakozóknak hálás köszönetüket fejezik ki. Mely összegek — mint a tűzkárosult lakosok között már kiosztattak, ezennel ez uton is nyugtáztatnak.

Fogaras, 1889. szeptember hó 13-án.

Horváth Mihály,
Fogaras vármegye főispánja

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szíves beküldésére.

Ő felsége kíséretével tegnapi este Gödöllőre érkezett, a hova Kálnoky gr. külügyminiszter is követé a felséget

A brassói főreáliskola költözködik. Tegnapi szünetet kapott az ifjuság Hétfőig, a mikor már az új épületben folytatják az előadást. Az új épület teljesen kész s át is van már véve.

Magyar színészet. Miklóssy Gyula színtársulata, egyike a legjobb vidéki társulatoknak — mint jelentők már — e hó 28-án érkezik városunkba s megkezd előadásait a „Suhancz”-czal. A társulat jó erővel bir s 52 tagból áll. A hol eddig működött, mindenütt nagyon rokonszenvesen nyilatkozik róla a hatóság és a sajtó. A társulat öt hétig szándékozik városunkban időzni, úgy hogy ezen időre városunk végre valahára egy tisztes vidéki magyar színtársulatot élvezhet. Miklóssy Gyula igazgató meglehetősen garanciákat is nyújt a közönségnek; bérletszűnet egyáltalában nem lesz, minden darab bérletben adatik; az előadandó darabok színírodalmunk legjobbjai lesznek, melyeket az Emke színészeti szakosztálya fog felülvizsgálni. E szakosztály kedden gyűlést tartván, ajánlandónak találta e társulatot a közönség pártfogásába, minthogy garanciákat nyert arra nézve, hogy a közönség méltányos igényei ki fognak elégítettni. A szakosztály nyilatkozatát lapunk jövő száma fogja közölni. A társulat titkára, Kömley Gyula, bérletgyűjtés céljából városunkban időzvé, részünkről is melegen ajánljuk őt a közönség pártfogásába. — A bérletárak következők: Erkély- s körszék 10 frt; zártzék 8 frt; emeleti zártzék 7 frt. 15 előadásra, azonban lehet bérlet 12 előadásra is ez esetben erkély- s körszék 8 frt, zártzék 6 frt, emeleti zártzék 5 frt.

Hő. Predealon, mint onnan jelentik nekünk, tegnapielőtt fehérek voltak a hegyek. Egészen télies idő van odafenn. Különben hideg tekintetében mi sem panaszkodhatunk, mert kedden este nálunk is alászállott a hő mérsék 6°-ra. — A téli kabátokat nagyon jól lehet elbirni.

Hivatalos hajtóvadászat Sz.-Magyaroson. A Szász-Magyaroson és környékén lévő nagy erdőben borzasztón elszaporodott vaddisznó Apácza, Szász-Magyaros, Vidombák, Krizba és Ujfalu községek határain a tengeri és babos földeken a termést annyira pusztítják, hogy e megnyomorított lakosság csaknem éjjelként kénytelen vonulni, földjeiket e duló vadaktól megőrizni. Tekintettel ezen körülményre, Brassó vármegye közigazgatási bizottsága hivatalos hajtóvadászat megtartását engedélyezte, mely jövő vasárnapon, f. hó 22-én, meg fog tartatni. Minthogy hivatalos hajtóvadászaton oly egyének is vehetnek részt, kik állami vadászjeggyel nem birnak, felkéretnek mindazok, kik ezen a vadászaton részt venni óhajtanak, f. hó 21-ig, szombatig a vadászat vezetőjénél, Pildner Ferencz alvidéki főszolgabírónál Földváron jelentkezni. A hajtók Veresmart és Magyaros községek részéről ingyen állittatnak ki. A vadásztársaság vasárnap reggel fél 7 órakor indul Sz.-Magyaros községből. Tekintettel, hogy a vonatok nagyon kedvezően közlekednek, a vegyes vonat idul Brassóból reggel 5:54 perczkor Magyarosra érkezik 5:57 p. és vissza indul este 7 óra 25 perczkor, Brassóba érkezik 8:32 perczkor, ezenki, vül egy másod osztályu jegy ára oda és vissza csak 44 krajczár, remélhetni, hogy minél több vadász fog részt venni.

A „Kronstädter Zeitung” kommentálja Bauszern beszédét. Kommentárját — tárgyhalmaz miatt csak jövőre adhatjuk.

Brutális támadás szenvedő részese volt minap Jeremias György derék vendéglős, miut lapunkat értesítik. Klees vendéglőjében, hol megvacsorált, minden ok nélkül, teljesen ártatlanul sulyosan megsértette a vendéglős, úgy hogy Jeremias most fekvő beteg. Az utójáték a törvényszék előtt fog lefolyni.

Milán exkirály e hó 20-án Belgrádba utazik. Alkalmasint keresztezni akarja Natália hazatérési szándékát.

Jótékony célú közvacsora. A brassói protestáns nőegylet — mint értesülünk — november hó első felében közvacsorával egybekötött tánczestélyt rendez az „Europa” nagy termében. Ezzel nyitja meg a nőegylet a mult évben oly népszerűvé vált fillérestélyek sorát.

Rendkívül olcsó társas kirándulás Keletre. A „Brassói kereskedelmi és iparegyesület”, mely az ideitavaszzsal minden tekintetben sikerült kirándulást rendezett Keletre, a melynek résztveői azon nagy kitüntetésben részesültek, hogy a szultán tiszteletükre udvari ebédet adott és nagy tűzijátékot rendeztetett, — idei október hó második felében ismét tervez egy felette élvezetesnek ígérkező tanulmányutat, illetve kirándulást keletre, Belgrád, Söfia, Philippopol s Konstantinápoly érintésével. Visszafelé akár ugyanerre, akár pedig Bulgárián és Románián át, ez utóbbi esetben Várna, Rusesuk, Gyurgyevo s Bukarest érintésével, hol tetszés szerinti megállások történhetnek. A kirándulás oly olcsó lesz, mint eddig egyetlen-egy sem volt, úgy hogy ellátással alig fog többbe kerülni, mint eddig csak ellátás nélkül. — A kirándulásban nők is részt vehetnek. Kereskedők és iparosok min-

takat is vihetnek magukkal vámmentesen. Tekintettel a résztvevőknek nyújtandó kényelemre, az utazók száma korlátozott lesz, legfeljebb 70—80 személy, miert is ajánlatos előjegyeztetni magát, a mi nem bir még kötelező erővel. A kirándulást rendező kereskedelmi és iparegyesület készséggel nyújt felvilágosítást.

Tíz volt kedden Hosszafaluban. Négy csür égett le, oly hatalmas lángoszlopot idézve elő, hogy a Czenket is teljesen megviágitotta. A nagy-utczából és bolonyából látni lehetett a nagy lángoszlopot.

Robbanás. A Corvillain ezegnek nincs szerencséje. Legutóbb az idősb Corvillain antverpeni gyárában pusztított a robbanás, mely számos emberéletet szedett áldozatul, most pedig egy párisi távirat jelenti, a Rue Popin-courton, az ifju Corvillainnek, az antverpeni tölténygyáros fiának gyárában robbant fel az olvasztó kemence. Ezer kilogramm ólomgolyó röpült a levegőbe, remületbe ejtve a környékbeli lakosságot. Szerencsére azonban emberélet nem pusztult el.

Az utolsó világkiállítási kirándulás. A m. á. v. városi menetjegyirodája tekintettel arra a rendkívüli érdeklődésre, melylyel az eddigi három párisi kirándulás találkozott s különösen arra, hogy kereskedőink, iparosaink, gyárosaink leginkább a bekövetkező őszi évadot tartják magukra nézve a legalkalmasabbnak arra, hogy Párisba utazzanak, a jövő hónapban, október 10-én rendez még egy, s ezuttal utolsó kirándulást Párisba. E kirándulásra, ép úgy mint az előbbiekre, lehet jegyet váltani teljes ellátással 8 napra, vagy a nélkül, megjegyezvén, hogy az ellátás módja akként van szervezve, hogy a turista választhat Párisnak mintegy 20, különböző pontokon fekvő vendéglője között, s így nem kell az étkezés miatt abba a fogadóba, a hol lakik, visszatérnie. Több ilyen vendéglő magán a kiállítás területén is van. A kirándulás jegyei 30 napra érvényesek. A résztvevés árai, valamint egyéb részletek felől készséggel nyújt felvilágosítást a menetjegyiroda (Brassó klastrom-utca 10), mely kíváncsra bárkinnek megküldi a kirándulás részletes programját is.

Közigazdaság.

Vasuti szállítások. A kassa-oderbergi vasutigazgatóságnak az 1890. évben következő fiamennyiségre lesz szüksége: 375 m.³ tölgy munkafára, 621 m.³ szurkos fenyőfa padlódeszkára, 272 m.³ puhadeszkára lucz- vagy jegenyefenyőfából és 22 m.³ puha lépesőfára lucz- vagy jegenyefenyőfából.

A pályázat e szállításra már ki van írva, határidő november 1-je déli 12 óra. — Bánatpénz 10%.

A m. á. v. igazgatósága pályázatot hirdet folyt aczélból való 100 csoport 4° 51' 26" szögű c. rendszerű egyszerű teljes keresztezés szállítására.

Pályázati határidő október 19-ike déli 12 óra. — Bánatpénz 5%.

A pályázati feltételek mindkét ügyre nézve a „brassói kereskedelmi és iparegyesület” irodájában (Brassó, nagy- s czérna-utca sarkán) bárkinnek rendelkezésére állnak. Ugyanitt kaphatók ajánlati űrlapok is.

Brassói vasutiforgalom.

Vonatindulások: a) Budapest felé: vegyes vonat reg. 5 óra 54 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 15 perczkor; személyvonat este 7 óra 7 perczkor b) Bukarest felé: gyorsvonat reggel 5 óra 3 percz és délután 2 óra 14 perczkor. **Vonatérkezések:** a) Budapest felől: személyvonat délelőtt 9 óra 45 perczkor; gyorsvonat d. u. 2 órakor; vegyesvonat este 8 óra 32 perczkor. b) Bukarest felől: gyorsvonat d. u. 2 óra 5 perczkor s éjjel 10 óra 17 perczkor. Pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonat érkezik Predeáról.

Süketeknek. 155 28--50

Egy egyén, a ki egy egyszerű szer által meggyógyult 23 évi süketsegből és fülzugasból, kész annak leírását német nyelven mindenkinek ingyen elküldnie. Czim: J. H. Nicholson, Wien XI., Kolingasse 1

Brassói piaci árfolyam.

A pesti m. keresk. bank jelentése. —

Brassó, 1889. szeptember hó 19-én.

Román paipénz	20 frankos	9.45	vétel	9.47	eladás
„ Ezüstpénz	20 „	9.40	„	9.45	„
Napoteond r (aranypénz)	„	9.47	„	9.49	„
Török lira	„	10.73	„	10.75	„
Arany	„	5.58	„	5.60	„
Orosz papírrubel	„	123.—	„	124.—	„

Társszerkesztők:

— Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvár.)

Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyössi István (D-Szent-Márton)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj Napoca.

HIRDETMÉNYEK.

Szám 4144 - 1889.

Árverezési hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegye keresdi járás főszolgabírója által közhírré tétetik, hogy a Waldhid község tulajdonában álló Schwarzeeg nevezetű erdőrészben 307 darab nagy cserefa folyó évi szeptember hó 27-én délelőtti 10 órakor a község házában árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 1800 forint.

Árverezni kívánók kötelesek az árverés előtt a kikiáltási árnak 10%-át az árverező biztos kezéhez letenni.

Zárt ajánlatok szabatosan kiállítva az árverés megkezdése előtt mindig headhatók.

A további árverezési feltételek úgy Waldhid község előjáróságánál, valamint az alólírt járás főszolgabírójánál a hivatalos órákon belül megtekinthetők.

Segesvár, 1889. szeptember 11.

A keresdi járás főszolgabírája:

(367) 1—3

Fodor, főszolgabíró.

Szám 311.—1889. végreh.

Árverési hirdetmény

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kőhalmi kir. járásbírósnak 440./1889. számú végzése által Kereszturi gróf Haller József javára longodári lakosok Plesa Zachie s társai ellen és pedig: Plesa Zachie ellen 36 frt tőke, Gyiron Juon ellen 36 frt tőke, ifj. Pumnea György ellen 30 frt tőke, Sziku György ellen 30 frt tőke, Pumnea Zacharie ellen 30 frt tőke, Padurán Juon ellen 16 frt tőke, ezen tőkének 1877. évi október 25-től járó 6%-os kamata és mindenek alperes ellen külön-külön 5 frt 58 kr eddigi költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával már nevezett alperesektől bírósággal lefoglalt és összesen 671 frtra becsült szarvasmarhák és szekerekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a kőhalmi tek. kir. járásbírósnak 2681./1889. p. sz. alatt kelt kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Longodár község házában leendő eszközölésére 1889. szeptember hó 30-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 10-ik §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. törv.-czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Elsőbbségi igénylők felhívatnak abbéli bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldött végrehajtónál bejelenteni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság táblájára kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kőhalm, 1889. szeptember 12.

(366) 1—1

Zakariás Kristóf,

kir. bírósági végrehajtó.

Legkedveltebb savanyuvíz.

A „Répáti” ásványvíz mint legszénsavdusabb és legtisztább égvényes savanyuvíz

eltekinthető rendkívüli gyógyerejétől, melynél fogva kitűnő sikerrel használtatik emésztési bajok, étvágytalanság, vesebajok, idegesség, vérszegénység, hólyagbajok és gyengélkedés ellen, tartós és kellemes íze folytán mint asztali és üdítő ital is a leghíresebb ásványvizeket jóval felülmúlja.

Szaktekintélyek véleménye szerint, szerencsés vegyi összetétele és rendkívül dús szénsavas — főleg kétszer szénsavas nátrium — tartalma folytán a „répáti” savanyuvíznek nemcsak hazánk valamennyi, de jóval gazdagabb vegytartalmával fogva, a leghíresebb hasonló külföldi ásványvizek is alá vannak rendelve.

Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben, gyógyszerárakban és vendéglőkben, nagyobb vételnél

a főraktárban

Giesel G. Brassó.

Szinház-utca 321.

(175) 19—24

Lakásváltoztatás.

A brassói kereskedelmi és iparhamara irodái helyiségei máttól kezdve nagy-utca 518/a. ház szám alatt (az iparegyesület házában) I. emeleten vannak.

Brassó, 1889. szeptember hó 11.

A brassói kereskedelem és iparkamara.

(363) 3—3

Tenyészbival eladás.

A fogarasi m. kir. álladalmi ménes birtok sárkányi bivaltehenészetében 1 darab 4 éves, 3 drb három éves tenyészbika, 8 drb öreg, 7 drb öt éves és 4 drb három éves tehen szabad kézből eladók, azon megjegyzéssel, hogy a tehenek mind vemhesek, s részben fejősök.

Venni szándékozó tenyésztők részletes tudnivalók iránt szíveskedjenek akár levélben, akár személyesen az uradalmi igazgatósághoz Fogarason, fordulni.

(368) 1—3 A ménesbirtok igazgatósága.

Eladó

600 veder különféle ó-bor

Dr. Otrobánnál,

(364) 1 3

Brassó, nagy-utca.

A legjobb

Brünni posztókat

szállítja gyári áron

SIEGEL-IMHOF

posztógyári raktár Brünnben.

Egy elegáns

őszi v. téli férfi-öltönyre

elég 3.10 meteres, azaz 4 bécsi rőf hosszú szelvény. 1 szelvény kerül

- 480 frt. közönséges
- 775 frt. finom
- 1050 frt. finomabb
- 1214 frt. legfinomabb

valódi báránnyal-gyapjából,

valamint felsőkabát - posztók, sejjemmel átszőtt kamgarnok, palmerston s boy télikabátoknak, peruvienne s tosking szalonöltönyöknek, szövetek női ruháknak stb.

Jó árúért s pontos szállítástért kezesség vállalatik. (327) 10—20

Minták ingyen s bérmentve.

„THE GRESHAM”

életbiztosító-társaság Londonban.

Ausztiai fiók: Bécs, Gisellastrasse 1. sz., a társaság saját házában.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér, 5. és 6. szám, a társaság saját házában.

A társaság vagyona 1888. június 30-án frk. 102.846.222-47

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1888. június 30-án 19.161.298-73

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések és visszavásárlók stb. után a társaság fennállása óta (1848.) 205.158.040—

A legutóbbi tizenkét hónapi üzleti idő alatt a társaságnál 50.971.150—

értékig nyújtottak be ajánlatok, miáltal a társulat fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke 1561.757.690—

Tervezete és minden közelebbi felvilágosítások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok által adatnak.

Bécs, 1873.
Érdem-érem.Páris, 1867.
Bronz érem.London, 1878.
Dísz-oklevél.Német-Palánka, 1887.
Arany érem.Budapest, 1885.
Nagy dísz-oklevél.

CSIK JÓZSEF

es. és kir. kizárólag szabad. első szerémi

Portland cement- s vizhatlan mészgyár

Beocsinban.

25—30

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland cement és vizhatlan meszt, melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.

← Árjegyzék s magyarázat kívá astra készséggel megküldetik. →

Kecskemét, 1872
Ezüst érem.1875. Ujvidék,
Arany érem.Szeged, 1878.
Érdem-érem.Trieszt, 1882.
Arany érem.

Gyors és biztos segély gyomor-bajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghatásosabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a legnagyobb gondnal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörcsnél, étvágyhiány, savanyu felbőgös, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőírat van kitéve szíves betekintés végett.

Óvás!

Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mind egyik palackja kék lemez papírba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszer-tárából, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemellékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszer-tárában „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapestben Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszer-tárára raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer hálaírat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedése, a gyermek választásánál; a genyedekeknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatoknál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéseknél duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttestemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyepéződés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fölszívja és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelvényekben.

Óvás!

Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánóztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9 nyelven nyomtatva) és kék lemez papirosba, mely az idemellékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam.

A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palack ára 1 frt.

(45) 21—30

Kitűnő gyógyhatású gyomor-bajoknál.

Kitűnő üdítő és asztali ital.